

2024-01-15

Remissvar över promemoria Säkerhetszoner – ökade möjligheter för polisen att visitera för att förebygga brott (DS 2023: 31)

Den gängrelaterade kriminaliteten påverkar idag stora delar av samhället och det är nödvändigt att ansvariga myndigheter får rätt verktyg för att effektivt bekämpa och förebygga brott. Det är viktigt för kommuners brottsförebyggande arbete och ansvar att övriga myndigheter får reella möjligheter ta sitt ansvar. Med det sagt ställer vi oss kritiska till införandet av visitationszoner enligt den föreslagna utformningen. Vi menar att det finns flera centrala problem med förslaget.

Förslagets effektivitet saknar stöd i forskning, samtidigt som risken för stigmatisering av områden och misstroende mot polisen ökar. Vi ser inte att det finns stöd för påståendet att detta skulle ha en förebyggande effekt. Det finns också stora risker för att kommunernas arbete med att öka medborgarnas förtroende för myndigheter, i synnerhet i socioekonomiskt svagare områden, påverkas negativt om denna lagstiftning genomförs.

Vi är också kritiska till att ett visst geografiskt område ska eller kan avgränsas – dels redogör förslaget inte för hur stort eller litet ett sådant område skulle vara, och dels är den utspridda gängkriminaliteten och brott med koppling till denna inte begränsad av geografi på det sättet som förslaget antyder. En visitationszon i ett område där personer med planer eller förberedelser på exempelvis skjutning, eller tilltänkt offer för sådant attentat, bor eller verkar behöver inte innebära att brottet måste ske där. Kriminellas metoder tenderar också att förändras i snabbare takt än samhällets omställningsförmåga. En visitationszon riskerar att vara verkningslös ur ett brottsförebyggande perspektiv, annat än att ett planerat dåd istället sker på en annan plats eller annan tid. Samtidigt kan en visitationszon skapa stor oro för de boende i området samt stigmatisera ett helt område för övriga.

En barnkonsekvensanalys saknas helt liksom en redogörelse för konsekvenser för näringslivet som kan bli följderna om visitationszoner återkommande inrättas i ett visst geografiskt område, exempelvis vad gäller benägenheten att investera.

Vi ser positivt på möjligheten att överklaga beslutet, men vi ställer oss frågande kring hur redan ansträngda myndigheter som domstolarna ska ha realistiska möjligheter att hantera sådana överklaganden i rimlig tid, sett till visitationszonens tidsbegränsning.

Om behovet finns av utvidgad rätt för Polisen att visitera människor eller göra husrannsaking, menar vi att det i sådant fall inte bör baseras på att man rör sig i ett visst geografiskt område. Vi vill också understryka att det oaktat detta förslag är centralt att Polisen tydligt redogör för lagskäl vid visitation. Utredarens förslag om att föra protokoll är rimligt av samma skäl.

Niklas Säwén
Ordförande, kommunstyrelsen

§ 9 Svar på promemoria DS 2023:31, Säkerhetszoner - ökade möjligheter för polisen att visitera för att förebygga brott

(KS-2023-01289-2)

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att anta majoritetens förslag till remissvar som sitt eget

Ärendet

Sundsvalls kommun har getts avser möjligheten att lämna remissvar på promemoria DS 2023:31, Säkerhetszoner - ökade möjligheter för polisen att visitera för att förebygga brott. Förslaget i promemorian är att det införs regler om ett nytt system med zoner, som kallas säkerhetszoner där polismän ges utökade befogenheter att kroppsvisitera personer och genomsöka transportmedel för att söka efter vapen och andra farliga föremål. Remissvaret ska vara regeringskansliet tillhanda senast 2024-10-18.

Överläggning

Lisa Tynnemark (S) yrkar avslag på kommunstyrelsekontorets förslag till remissvar till förmån för eget förslag från majoriteten.

Alicja Kapica (M), Ina Lindström Skandevall (L), Ronja Brusell Strid (KD) och Kevin Sahlin (SD) yrkar bifall till kommunstyrelsekontorets förslag till beslut.

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut, *dels* Lisa Tynnermarks (S), *dels* Alicja Kapica (M) med fleras. Han ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt Lisa Tynnemarks (S) förslag.

Reservation

Alicja Kapica (M), Signe Weiss (M), Ina Lindström Skandevall (L), Ronja Brusell Strid (KD), Kevin Sahlin (SD) och Dan Rasmusson (SD) reserverar sig mot beslutet och lämnar följande gemensamma skriftliga reservation:

Vi tycker att kommunstyrelsekontoret hade ett väl avvägt svar, som beskriver de praktiska fördelarna med förslaget, men också relevanta spörsmål rörande rättssäkerhet. Polisens arbete i Sundsvall kopplat till gängkriminalitet har under året gett goda resultat, men det i sig är ingen garant

för att gängrelaterad verksamhet kommer kunna bekämpas lika effektivt i framtiden.

Mot bakgrund av det senaste årets gängrelaterade händelser i Sundsvall noterar vi förvånat att Socialdemokraterna, Centerpartiet och Vänsterpartiet fortsatt är ovilliga att ge Polismyndigheten effektiva verktyg för att bekämpa den systemhotande gängkriminaliteten. Enligt Polismyndighetens beskrivning av gängkriminalitet på nationellt håll pågår dessa aktiviteter i mer eller mindre utsträckning i vissa geografiska områden. Samtidigt sker cirka 8 av 10 skjutningar med dödlig utgång i gängmiljö.

Att som den politiska majoriteten fastna i symbolpolitiska värden i stället för att konstatera att så är fallet, sätter käppar i hjulet för Polisens möjligheter att ingripa mot den grova brottsligheten. Vi anser likt kommunstyrelsekontoret att det finns fördelar med promemorians förslag. Frågan om den grova brottsligheten är en av vår tids största ödesfrågor och bör därför genomsyras av ett lösningsfokuserat förhållningssätt, snarare än den handfallna brottsbekämpningspolitik som S, C och V beskriver i deras remissvar.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsekontorets skrivelse KS-2023-01289-2
- Remissvar över promemoria Säkerhetszoner – ökade möjligheter för polisen att visitera för att förebygga brott (DS 2023: 31)
- Majoritetens förslag till remissvar över promemoria Säkerhetszoner – ökade möjligheter för polisen att visitera för att förebygga brott (DS 2023: 31)
